S.V. Apte, English-Sanskrit Dictionary -- 3rd ed. Pune 1920

निर्जन-विविक्त-स्थानं, रहःस्थानं. **3** विविक्त-वृत्ति *f.*, अधिकार-कार्य-त्यागः; विविक्तसेवनं; संन्यासः. **-ing,** *a.* अपक्रामिन् *&c.* **2** विविक्त-प्रिय-सेविन्, अधृष्ट; *See* **Reserved.**

Retort, *v. i.* प्रत्युत्तरं दा 3 U, प्रत्यवस्कंद् 1 P, प्रत्याक्षिप् 6 P, प्रतिकृ 8 U, प्रत्यभि-युज् 7 A, 10. **-***s.* प्रत्युतरं, प्रत्यवस्कंदनं, प्रत्यपवादः, प्रत्यभियोगः, प्रत्यारोपः. **2** बकयंत्रं.

Retrace, *v. t.* (One's steps) प्रत्यावृत्, निवृत्, 1 A; *See* **Return.**

Retract, *v. t.* प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P (word, promise, &c.) निवृत्; c., निवृत् 1 A (with abl.); व्यातिक्रम् 1 U, 4 P, अतिचर् 1 P. **-ion,** *s.* प्रत्याख्यानं, प्रत्यादेशः, निवर्तनं, उक्त-त्यागः-व्यतिक्रमः.

Retreat, *v. i.* अप-या 2 P- गम्-सृ 1 P, अप-क्रम् 1 U, 4 P, प्रतिनि-नि-प्रत्या-वृत् 1 A; *See* **Retire. 2** प्र-वि-द्रु 1 P -अपधाव् 1 P, पलाय् 1 A. **-***s.* अपसरणं, अपक्रमः-मणं, अपयानं, परावर्तनं, परावृत्ति *f.*, अपगमः, प्रति-निवृत्तिः. **2** पलायनं, प्र-वि-द्रावः. **3** शरणं, आश्रयस्थानं, निलयः, विविक्त or निर्जन-देशः or स्थानं.

Retrench, *v. t.* न्यूनीकृ 8 U, ह्रस् c., अ-ल्पीकृ, अवच्छिद् 7 P, अवकृत् 6 P, खंड् 10, अप-चि 5 U. **-ment,** *s.* अवच्छेदः, खंडनं, व्यवच्छेदः, न्यूनव्ययः. व्ययापचयः.

Retribution, *s.* प्रति(ती)कारः, प्रतिफलं; *See* **Revenge. -Retributive, -Retributory,** *a.* प्रतिकारिन्, प्रतिकार in comp.

Retrieve, *v. t.* पुनः प्राप् 5 P or लभ् 1 A, प्रत्याहृ 1 P, उद्धृ 1 P, प्रति-,समा-धा 3 U; *See* **Recover,** 'irretrievably gone' असन्निवृत्तये गतं.

Retrocede, *v. i.* परावृत् 1 A; *See* **Return. -Retrocession,** *s.* परावर्तनं.

Retrograde, *a.* प्रतीप, प्रतिलोम, वक्र, परावृत्त, विपरीत, प्रतीपगामिन्; 'in a r. direction' वि-,प्रतीपं; 'turn in a r. direction' प्रती-पयाति (D.), परावृत् c. **-***v. i.* परावृत् 1 A, प्रतीपं गम् 1 P; विपरीतं या-इ 2 P. **3 Decline, Decay,** q. v. **-ation, Retrogression,** *s.* प्रतीपगमनं, विपरीतगमनं-गति *f.*

Retrospect, *s.* अतीतपर्यालोचनं, सिंहाव-लोकनं, अनुदर्शनं, भूतावलोकनं. **-ive,** *a.* अनुदर्शिन्, गतावलोकिन्. **2** भूतापेक्ष, गत-कालसापेक्ष.

Return, *v. i.* नि-प्रत्या-प्रतिनि-वृत् 1 A, प्रति-या 2 P, पुनर्या, पुनर्-इ 2 P, प्रत्यागम्-परापत् 1 P, प्रति with words for 'Come' Go', q. v.; 'it is gone never to r.' असन्निवृत्त्यै तदतीतमेव (S. 6); 'r. to life' चेतनां लभ् 1 A or प्रतिपद् 4 A, सोच्छ्वास-*a.* भू. **2 Answer,** q. v. **-***v. t.* प्रति-दा 2 P, 3 U, प्रति-ऋ c. (अर्पयति), निर्यत् 10, प्रति-पद् c. **2** पुनः आनी; 'r. good for good' प्रत्युपकारं कृ 8 U; 'r. an injury' प्रत्यपकृ, प्रतिहिंस् 7 P. **-***s.* निवृत्ति *f.*, प्रत्यागमनं, प्रत्यावृत्तिः, परापतनं पुनरागमनं, निवर्तनं, प्रत्यायानं. *&c.*; 'on your r.' प्रतिनिवृत्ते त्वयि. **2** प्रत्यर्पणं, प्रतिदानं, निर्यातनं, प्रतिकारः. प्रत्युपकारः. **3** परिवर्तः, परिवृत्ति *f.*, पर्यायः, आवर्तः. **4** फलं, लाभः, प्राप्ति *f.*, उदयः, उत्पन्नं; 'in r.' प्रति in comp.; 'injury in r.' प्रत्यपकारः; 'benefit in r.' प्रत्युपकारः; 'in r. for' विनिमयेन, परिवर्तनेन.

Re-unite, *v. t.* पुनः संयुज् 7 U, 10 or सं-धा 3 U. **-Re-union,** *s.* पुनः संयोगः-समा-गमः-संसर्गः.

Reveal, *v. t.* वि-वृ 5 U, प्रकाश् c., व्यंज् 7 P or c., आविष्कृ 8 U, व्यक्तीकृ, प्रकटी-कृ; ख्या c., ज्ञा c. (ज्ञापयति); 'the missiles r. ed themselves to us' स्वतः-प्रकाशान्यावयोरस्त्राणि (U. 6); 'the sacred hymns were r. ed to the sages' ऋषयः मंत्राणां द्रष्टारः, मंत्रान् स्वयं ददृशुः; 'r. a secret' रहस्यं प्रकाश् c. or भिद् 7 P &c. **-er,** *s.* प्रकाशकः, व्यंजकः, भेदकः. **-Revelation,** *s.* विवरणं, प्रकाशनं, व्यक्ती-करणं, आविष्करणं. **2** श्रुतिप्रकाशः; ऐशो-न्मेषः.

Revel, *s.* निर्भरं पानगोष्टीसुखं, संपीति *f.*, तुमलः पानमहोत्सवः. **-***v. i.* अनु-भू 1 P or सेव् 1 A with (*s.*). **-ry,** *s. See* (*s.*) above.

Revenge, *s.* प्रत्यपकारः, प्रति(ती)कारः, प्रति-हिंसा, प्रतिद्रोहः, वैरसाधनं-निर्यातनं-शुद्धि *f.*, प्रतिक्रिया. **2** (Desire for r.) जिघांसा, प्रत्यपकारबुद्धि *f.* **-***v. t.* (Persons) वैर-निर्यातनं or वैरसाधनं-शुद्धिं कृ 8 U (with gen.); प्रतिहिंस् 7 P, प्रतिद्रुह् 4 P, प्रत्य-पकृ. **2** (Insult &c.) निर्यत् 10, साध् c., शुध् c., प्रतिकृ, निस्तृ c. **-er,** *s.* प्रत्यपका-रकः, प्रतिहिंसकः. **-ful,** *a.* प्रतिकारपरायण, प्रत्यपकार or प्रतिहिंसा-शील or बुद्धि, प्रत्यप-कारेच्छु, अक्षमिन्, अमर्षण. **-fully,** *adv.* प्रत्यपकारबुद्ध्या.

Revenue, *s.* करः, बलिः, आयः, उदयः, भागधेयः, राजस्वं.

Reverberate, *v. i.* प्रतिध्वन्-नद् 1 P, अनु-नद्-गर्ज् 1 P. **-***v. t.* प्रतिध्वन् c. &c. **2** प्रतिक्षिप् 6 P, प्रतिहन् 2 P. **-ion,** *s.* प्रति-ध्वनिः-नादः-शब्दः. **2** प्रतिक्षेपः.

Revere, *v. t.* सं-,मन् c., पूज् 10, सं-भू c., पुरस्कृ 8 U, सत्कृ, भज् 1 U. उपास् 2 A, आदृ 6 A, अर्च् 1 P, 10. **-ence,** *s.* सं-,मानः, अर्चना, प्रश्रयः, पूजा, सत्कारः, आदरः,

Institute of Indology & Tamil Studies Cologne University Germany 9/1/2007